

Operátor podzemního zásobníku plynu (kód: 21-075-M)

Autorizující orgán:	Ministerstvo průmyslu a obchodu
Skupina oborů:	Hornictví a hornická geologie, hutnictví a slévárenství (kód: 21)
Týká se povolání:	Operátor podzemního zásobníku plynu
Kvalifikační úroveň NSK - EQF:	4

Odborná způsobilost

Název	Úroveň
Dodržování bezpečnosti práce	4
Obsluha vyhrazených technických zařízení tlakových a plynových	4
Orientace v související báňské legislativě	4
Stanovení technologických postupů při vtláčení, odběru a sušení plynu	4
Řízení procesů při vtláčení a odběru zemního plynu	4
Vedení provozní dokumentace	4

Platnost standardu

Standard je platný od: 29.11.2016 do: 20.10.2022

Kritéria a způsoby hodnocení

Dodržování bezpečnosti práce

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Popsat ochranná a bezpečnostní pásma při skladování zemního plynu	Písemné a ústní ověření
b) Předvést řízení zdolávání nasimulované havárie na podzemním zásobníku plynu (PZP)	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Vyjmenovat a popsat osobní ochranné pracovní prostředky potřebné při obsluze PZP	Písemné a ústní ověření
d) Vypracovat písemný příkaz na provedení prací s otevřeným ohněm na PZP	Praktické předvedení
e) Uvést základní požadavky zákona č. 262/2006 Sb. (zákoníku práce) ve znění pozdějších předpisů a souvisejících právních předpisů vztahujících se k bezpečnosti a ochraně zdraví při práci	Písemné a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Obsluha vyhrazených technických zařízení tlakových a plynových

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vyjmenovat a popsat předpisy související s obsluhou vyhrazených technických zařízení tlakových a plynových	Písemné a ústní ověření
b) Předvést obsluhu vyhrazeného technického zařízení tlakového a plynového - uvést vybrané tlakové a plynové zařízení do provozu po odstávce zařízení a následně ho odstavit z provozu a uvést do bezpečného stavu	Praktické předvedení
c) Popsat sušicí linku s uvedením technických parametrů dle výkresové dokumentace	Písemné a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Orientace v související báňské legislativě

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Popsat ustanovení § 34 Zvláštní zásahy do zemské kůry zákona č. 44/1988 Sb.	Písemné a ústní ověření
b) Popsat ustanovení § 2 Hornická činnost, § 3 Činnost prováděná hornickým způsobem a § 11 Zvláštní zásahy do zemské kůry zákona č. 61/1988 Sb.	Písemné a ústní ověření
c) Popsat vybraná ustanovení Hlava první – všechny díly, Hlava druhá – díl IV § 50, 51, 51a, 51b, 60, 61, díl V § 63, 64, Hlava třetí – díl I, díl III § 106, Hlava čtvrtá – díl I vyhlášky ČBÚ č. 239/1998 Sb.	Písemné a ústní ověření
d) Popsat vybraná ustanovení vyhlášky ČBÚ č. 71/2002 Sb., části jedna, dva a čtyři (vyhlášky jsou v aktuálním platném znění)	Písemné a ústní ověření
e) Popsat vybraná ustanovení vyhlášky ČBÚ č. 392/2003 Sb. (vyhlášky jsou v aktuálním platném znění)	Písemné a ústní ověření
f) Popsat vybraná ustanovení vyhlášky č. 298/2005 Sb. § 2, 3, 5, 6 ve znění pozdějších předpisů (vyhlášky jsou v aktuálním platném znění)	Písemné a ústní ověření
g) Popsat vybraná ustanovení nařízení vlády č. 201/2010 Sb.	Písemné a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Stanovení technologických postupů při vtláčení, odběru a sušení plynu

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Popsat technologické postupy vtláčení a odběru na podzemním zásobníku plynu	Písemné a ústní ověření
b) Popsat postup úpravy a sušení zemního plynu na podzemním zásobníku plynu	Písemné a ústní ověření

Je třeba splnit obě kritéria.

Řízení procesů při vtláčení a odběru zemního plynu

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Nastavit a optimalizovat proces vtláčení zemního plynu	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Nastavit a optimalizovat proces odběru zemního plynu	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Popsat proces provozu předávacího místa	Písemné a ústní ověření
d) Vyhodnotit a napravit alarmový stav	Praktické předvedení a ústní ověření
e) Předvést obsluhu řídicího systému	Praktické předvedení a ústní ověření
f) Předvést kontrolu procesů vtláčení a odběru zemního plynu	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Vedení provozní dokumentace

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Popsat provozní dokumentaci dle vyhlášky ČBÚ č. 239/1998 Sb. (vyhlášky jsou v aktuálním platném znění)	Písemné a ústní ověření
b) Předvést konkrétní záznam do provozní dokumentace (záznam do provozní knihy)	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit obě kritéria.

Organizační a metodické pokyny

Pokyny k realizaci zkoušky

Autorizovaná osoba informuje, které doklady musí uchazeč předložit, aby zkouška proběhla v souladu s platnými právními předpisy.

Před zahájením vlastního ověřování musí být uchazeč seznámen s pracovištěm a s požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (BOZP) a požární ochrany (PO). Zdravotní způsobilost je vyžadována (odkaz na povolání v NSP - http://katalog.nsp.cz/karta_tp.aspx?id_jp=102935&kod_sm1=27).

Uchazeč musí před zkouškou předložit:

- Osvědčení obsluhy vyhrazených zařízení plynových
- Osvědčení obsluhy vyhrazených zařízení tlakových
- Osvědčení obsluhy nízkotlakých kotelen IV. třídy
- Osvědčení výkonu inspekční služby dle vyhlášky ČBÚ č. 239/1998 Sb. a č. 71/2002 Sb.
- Osvědčení technického dozoru dle vyhlášky ČBÚ č. 298/2005 Sb.
- Osvědčení velitele požární hlídky dle požárního řádu

Výsledné hodnocení

Zkoušející hodnotí uchazeče zvlášť pro každou kompetenci a výsledek zapisuje do záznamu o průběhu a výsledku zkoušky. Výsledné hodnocení pro danou kompetenci musí znít „splnil“ nebo „nesplnil“ v závislosti na stanovení závaznosti, resp. nezávaznosti jednotlivých kritérií u každé kompetence. Výsledné hodnocení zkoušky zní buď „vyhověl“, pokud uchazeč splnil všechny kompetence, nebo „nevyhověl“, pokud uchazeč některou kompetenci nesplnil. Při hodnocení „nevyhověl“ uvádí zkoušející vždy zdůvodnění, které uchazeč svým podpisem bere na vědomí.

Počet zkoušejících

Zkouška probíhá před zkušební komisí složenou ze 3 členů, kteří jsou autorizovanými fyzickými osobami s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci nebo autorizovanými zástupci autorizované podnikající fyzické nebo právnické osoby s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci.

Požadavky na odbornou způsobilost autorizované osoby, resp. autorizovaného zástupce autorizované osoby

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby musí splňovat alespoň jednu z následujících variant požadavků:

- a) Středoškolské vzdělání ukončené maturitní zkouškou v oblasti hornictví nebo strojírenství, alespoň 5 let odborné praxe v řídicích činnostech na podzemním zásobníku plynu, z toho minimálně jeden rok v období posledních dvou let před podáním žádosti o autorizaci.
- b) Vysokoškolské vzdělání v oblasti hornictví nebo strojírenství, alespoň 5 let odborné praxe v řídicích činnostech na podzemním zásobníku plynu, z toho minimálně jeden rok v období posledních dvou let před podáním žádosti o autorizaci.

Dále autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby musí splňovat alespoň jednu z následujících variant požadavků:

- Autorizovaná osoba musí být držitelem oprávnění k hornické činnosti nebo činnosti prováděné hornickým způsobem podle věty první § 5 odst. 2 zákona č. 61/1988 Sb., o hornické činnosti, výbušninách a o státní báňské správě, ve znění pozdějších předpisů. Toto oprávnění musí být v příslušném rozsahu, který je potřebný k uvedené profesní kvalifikaci.
- Osvědčení o odborné kvalifikaci a způsobilosti závodního vydané příslušným OBÚ ve smyslu vyhlášky č. 298/2005 Sb. a alespoň 5 let odborné praxe v odborných nebo řídicích pozicích v oblasti těžby ropy a plynu, z toho minimálně jeden rok v období posledních dvou let před podáním žádosti o udělení autorizace
- Osvědčení o odborné kvalifikaci a způsobilosti báňského projektanta vydané příslušným OBÚ ve smyslu vyhlášky č. 298/2005 Sb. a alespoň 5 let odborné praxe v odborných nebo řídicích pozicích v oblasti těžby ropy a plynu, z toho minimálně jeden rok v období posledních dvou let před podáním žádosti o udělení autorizace.
- Osvědčení o odborné kvalifikaci a způsobilosti revizního technika vyhrazených technických zařízení vydané příslušným OBÚ ve smyslu vyhlášky č. 298/2005 Sb. a alespoň 5 let odborné praxe v odborných nebo řídicích pozicích v oblasti těžby ropy a plynu, z toho minimálně jeden rok v období posledních dvou let před podáním žádosti o udělení autorizace
- Osvědčení o odborné kvalifikaci a způsobilosti bezpečnostního technika vydané příslušným OBÚ ve smyslu vyhlášky č. 298/2005 Sb. a alespoň 5 let odborné praxe v odborných nebo řídicích pozicích v oblasti těžby ropy a plynu, z toho minimálně jeden rok v období posledních dvou let před podáním žádosti o udělení autorizace

Další požadavky:

- Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby, která nemá odbornou kvalifikaci pedagogického pracovníka podle zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, nebo nemá odbornou kvalifikaci podle zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, nebo praxi v oblasti vzdělávání dospělých (včetně praxe z oblasti zkoušení), nebo nemá osvědčení o profesní kvalifikaci 75-001-T Lektor dalšího vzdělávání, musí být absolventem přípravy zaměřené zejména na praktickou aplikaci části první, hlavy III a IV zákona č. 179/2006 Sb., o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání a o změně některých zákonů (zákon o uznávání výsledků dalšího vzdělávání) ve znění pozdějších předpisů, a přípravy zaměřené na vzdělávání a hodnocení dospělých s důrazem na psychologické aspekty zkoušení dospělých v rozsahu minimálně 12 hodin.
- Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby, musí být schopna organizačně zajistit zkušební proces včetně vyhodnocení na PC a vydání jednotného osvědčení (stačí doložit čestným prohlášením).

Žadatel o udělení autorizace prokazuje splnění požadavků na odbornou způsobilost předložením dokladu nebo souboru dokladů o získání odborné způsobilosti autorizujícímu orgánu nebo jiným postupem stanoveným autorizujícím orgánem.

Žádost o autorizaci naleznete na stránkách autorizujícího orgánu: Ministerstvo průmyslu a obchodu, www.mpo.cz.

Nezbytné materiální a technické předpoklady pro provedení zkoušky

- Prostory, ve kterých se bude vykonávat zkouška, s přísunem potřebné energie a odpovídající bezpečnostním a hygienickým předpisům
- Provozní a výkresová dokumentace podzemního zásobníku plynu
- Technologie podzemního zásobníku plynu (sušicí linky, kompresory, potrubní rozvody, řídicí systém)
- Osobní ochranné pracovní prostředky a základní prostředky požární ochrany nezbytné k provádění předepsaných praktických částí zkoušky
- zákon č. 44/1988 Sb.
- zákon č. 61/1988 Sb.
- vyhláška ČBÚ č. 239/1998 Sb.
- vyhláška ČBÚ č. 71/2002 Sb.
- vyhláška ČBÚ č. 392/2003 Sb.
- vyhláška č. 298/2005 Sb.
- nařízení vlády č. 201/2010 Sb.

Všechny vyhlášky, zákony a nařízení jsou v aktuálním platném znění.

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby musí zajistit, aby pracoviště byla uspořádána a vybavena tak, aby pracovní podmínky pro realizaci zkoušky z hlediska BOZP odpovídaly bezpečnostním požadavkům a hygienickým limitům na pracovní prostředí a pracoviště.

K žádosti o udělení autorizace žadatel přiloží seznam svého materiálně-technického vybavení dokládající soulad s požadavky uvedenými v hodnotícím standardu pro účely zkoušky. Pokud žadatel bude při zkouškách využívat materiálně-technické vybavení jiného subjektu, přiloží k žádosti o udělení nebo prodloužení platnosti autorizace smlouvu (popřípadě smlouvy) umožňující jeho užívání nejméně po dobu 5 let ode dne podání žádosti o udělení nebo prodloužení platnosti autorizace.

Doba přípravy na zkoušku

Celková doba přípravy na zkoušku (včetně případných časů, kdy se uchazeč připravuje během zkoušky) je 60 až 120 minut. Do doby přípravy na zkoušku se nezapočítává doba na seznámení uchazeče s pracovištěm a s požadavky BOZP a PO.

Doba pro vykonání zkoušky

Celková doba trvání vlastní zkoušky (bez času na přestávky a na přípravu) je 6 až 10 hodin (hodinou se rozumí 60 minut). Zkouška může být rozložena do více dnů.

Autoři standardu

Autoři hodnotícího standardu

Hodnotící standard profesní kvalifikace připravila SR pro těžbu a úpravu nerostných surovin, ustavená a licencovaná pro tuto činnost HK ČR a SP ČR.

Na tvorbě se dále podílely subjekty zastoupené v pracovní skupině:

MND Gas Storage, a. s.

Moravia Gas Storage, a. s.

MND Drilling & Services, a. s.

Český báňský úřad